

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil,
pentru a doua- și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Nou abonament

incepând din 1 Ianuarie v. 1918 cu
prețurile următoare:

pe un an 24 coroane,
pe șase luni 12 coroane,
pe trei luni 6 coroane.

Rugăm pe stimații noștri abonați,
să binevoiască a-și renoi din vreme
abonamentul, stăruind pentru lățirea
foaiei și în cercurile cunoscuților lor.

Abonamentele se fac prin mandat
postal. Numele abonatului, locuința,
precum și posta ultimă, să se scrie
corect și legibil, ca la imanuarea foaiei
să nu se poată face greșeli la postă.
Abonamentele se trimit *Administra-*
țiunii foaiei «Telegraful Român» în
Sibiu (Nagyszeben), strada Măcela-
rilor 45.

Administrația.

Anul 1918

Intrăm în anul nou cu nădejdi
mai mari de pace, decât în anii pre-
mergători.

Nădejdi ne-au înșelat în 1916,
și ne-au înșelat în 1917.

Gândul nu ni s'a împlinit. În
morminte s'au prăbușit iubii noștri.
S'au dat pierzării lucruri, ce nu vor
mai fi înlocuite nici odată. Au ieșit
la suprafață patimi urâte. Lacomii de
bani s'au îndopat și se îndoapă cu
averi, dobândite în câteva clipe, și rău-
tatea sufletului și-a serbat nu odată
desfrânarea.

E oarecum firesc ca, în asemenea
împrejurări, moartea să-și mai ceară
jertfe nouă: pe uscat și pe ape, sub
ape și în văzduh.

Dar războiul n'are să sugrume
pacea. Increderea nu ne părăsește, că
lucrurile se vor întoarce spre bine,
încă în anul 1918.

Mulți oameni au salutat noul an
cu masă veselă, cu cântece, cu bău-
tură, aproape ca în vremile bune de
odinioară, când nu visam ce poate să
devină războiul modern.

Dar, de sigur, a fost cu mult mai
bogat numărul acelora, cari cu durere
în inimă și cu lacrimi în ochi și-au
îndreptat gândirea la cele suferite în
anul expirat 1917.

*

Pacea se apropie, dar cu multă
greutate.

Popoarele, deși sătule de război,
voiesc să încheie o învoială, care să
nu fie spulberată în curând prin șire-
tenii și uneltiri. Fiecare nație așteaptă,
ca lăpădarea armelor din mână să se
potrivească, cel puțin în parte, cu jert-
fele peste măsură de mari ce le-a
adus.

Stăpânirile caută să se dumerea-
scă asupra stăruințelor democratice,
că pacea statornică nu se clădește,
decât pe dreptul de liberă dezvoltare
culturală și economică, asigurată pe
seama tuturor neamurilor ce alcătuiesc
și susțin o țară.

În acest punct va trebui să vor-
bească de sine înțeles, mai mult fap-
tele, decât vorbele și făgăduințele.

*

Cu raport la noi, la românii din
statul ungar, anii crunți ai războiului
au dovedit din nou, că agitatorii ex-
terni, — sau dacă poftiți și interni, —
n'au izbutit nici de cum să slăbească
patriotismul și dinasticismul masselor.
Poporul nostru s'a luptat, împreună
cu ceilalți nemaghiari din Ungaria,

alătura și în plină armonie cu sol-
dații cei mai neaoși unguri, împotriva
dușmanilor comuni, pe orce front.

Când românii din acest stat spun,
că nu sunt mulțumiți cu soarta lor
și că nu se simt bine la ei acasă,
aceasta nu se poate tălmăci așa, că
voiesc să ajungă sub domnia și stă-
pânirea unui stat străin. Cine tălmă-
cește lucrul în acest chip, acela caută
pricină de-a ne asupra.

Declarațiile noastre leale, rostite
la prilejuri, trebuie să tragă mai mult
în cumpănă, decât agităriile și decla-
mațiile aventurierilor politici plătiți și
fugiți. Am spus și o spunem, în per-
fectă bună credință, că n'avem tre-
buiță de asemenea «liberatori».

Bărbații dela cârma țării noastre
vor fi știind, că *greșelile nărozilor de*
multe ori dau de rușine iscusința în-
țelepților. De aceea se face un rău
serviciu țării, de câte ori se îngreu-
nează situația funtașilor bisericii din
mitropolia noastră, prin măsuri ne-
drepte, ca bunăoară nesocotirea de
care suntem împărtașiți în cel mai
nou proiect de lege despre executarea
articolului de lege 20 din anul 1848.
Se face de asemenea rău serviciu țării,
când o *amnestie*, aplicată în jumătatea
monarhiei, este împedecată în ceea-
laltă jumătate de monarhie, unde că-
teva sute de credincioși de-ai noștri,
nici de sărbătorile de acum nu s'au
putut bucura de iertarea obștească,
acordată cu largă inimă de generosul
suveran, care-și înțelege înalta che-
mare, și care știe, că iubirea nu se
dobândește cu forța și cu porunca,
ci cu *bună înțelegere, cumpătare și*
înțelepciune.

Nu admitem, pe lângă toate amă-
răciunile ce ni se fac, că însușirile
aceste distinse ar putea să lipsească

dela fiii conducători ai unui popor
cu reputație europeană de *cavaleresc*,
va să zică ai unui neam de oameni
nu numai *drepti*, ci și cu sentimen-
tele cele mai nobile și alese.

Vremea ce vine să nu ne dea
oare dreptate nici în acest punct?

Ce să ne aducă anul 1918?

Să ne aducă pacea dreaptă. Să
ne aducă pâinea bună de demult. Și
s'aducă mulțumirea sufletească pentru
tot omul după vrednicia lui.

Anul nou în Sibiu

Sărbătoarea «Anului nou» s'a
prăznuit în centrul mitropoliei cu so-
lemnitatea cuvenită. Sfânta Liturghie
a săvârșit-o *Excelența Sa, Mitropolitul*
Vasilie, cu asistența I. P. C. Sale ar-
himandritului *Dr. Eusebiu R. Roșca*,
a asesorilor consistoriali *Mateiu Vo-*
ileanu, Lazar Triteanu, Dr. Vasile
Bologa, a protopresbiterului *Dr. Ioan*
Stroia și a diaconilor *Dr. Octavian*
Costea și *Dr. Gheorghe Comșa*.

În cursul sfinteii liturghii, I. P. S.
Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Va-*
silie prin punerea mânilor a împăr-
tășit diaconului *Ioan Truția* darul proe-
ției, iar candidatului de paroh *Ioan*
Conțiu darul diaconiei.

Răspunsurile liturgice le-a cântat
corul seminarial.

Urmând frumosului obicei, mem-
brii consistorului, ai seminarului «An-
dreian» și mulți intelectuali s'au pre-
zentat sub conducerea I. P. C. Sale,
părintelui arhimandrit *Dr. Eusebiu R.*
Roșca la reședința mitropolitană în
fața *Excelenței Sale* pentru a-l felicita

FOIȘOARA

Insemnările unui învățător.

— Bisericeța noastră. —

Mă bucur, iubite prietene, că nu uiți
a-mi împărtași și mie câte ceva din lu-
mea mare, din cele țări străine, pe unde-ți
calcă piciorul.

Spui, că multe necazuri, care înto-
vărășesc viața de soldat, le uiți așa de
ușor, cercetând în timpul liber: bibliote-
cile, muzeele, *bisericile pompoase* și alte
instituții culturale, care la noi sânt cuno-
scute numai după nume, dar care în ora-
șul acela, plin de lumină, le întâlnești la
fiecare pas, nefiind o stradă măcar, în care
să nu fie ceva vrednic de luat în seamă.

Pentru bisericile vechi, împodobite cu
penelul celor mai aleși artiști ai lumii și în-
cărcate cu scumpeturi, din dărnicia unui
popor bogat, ai cuvinte pline de admirație,
din care înțeleg, că și în hainele soldă-
jești tu ai rămas tot cel vechi.

Dar, din rândurile tale, par' că se stre-
coară o ușoară descurajare pentru rosturi-
rile noastre. Uiți așa de ușor, că noi sun-
tem la început, suntem popor tinăr, care
am suferit mult, și că tot ce ne-am agoni-

sit, toate fărâmurile noastre de cultură sunt
închegate din propria noastră suferință,
precum paijenul își țese pânza din pro-
pria lui substanță. Până acum am fost mu-
ceniții suferinței și ai răbdării, dar de acum
înainte așteptăm și noi, cu nădejde, steaua
mântuirii noastre, steaua viitorului.

Toate fărâmurile ce alcătuiesc su-
fletul nostru, cultura noastră, își au pove-
stea lor nescrisă.

Vezi tu, *crucile* simple dela răspân-
țiile ulițelor, *crucile* ce împodobesc hota-
rul: *sunt rămășițele celui mai primitiv loc*
de închinare. Căci a fost odată o vreme,
când satele cari împânzesc văile și dealu-
rile Ardealului nostalgic, nu erau închie-
gare ca astăzi, ci fiecare familie cu rostul
ei, așezată ici și colo, la poala muntelui,
sau în vre-un ochi de poiană, înconjurat
de codrul, care totdeauna a fost frate cu
românul. Deși respirați, credința lor, care
astăzi nouă ne lipsește, îi făcea una. La
revărsatul soarelui și la apus răsuna du-
iosul sunet al tulnicului peste toată pădu-
rea, chemându-i la rugăciune.

La azul lui, fiecare, părăsindu-și lu-
cru, ingenunchea și rămânea în extaz,
până ce tulnicul vesteă, că preotul a gă-
tat slujba înaintea crucii simple, bătute de
vreme.

Așa a fost multă vreme, până ce ca-
sele s'au înșirat una lângă alta, ca ouăle
în cuibul de găină. Când săticul nostru
număra 30 de familii, s'au ridicat într-o
bună zi, cu mic cu mare, și a doborât,
din «Goroni», fiecare om câte un copac
secular.

Toți lucrau cu zor, iar meșterii înflo-
reau cu dalta, în lemnul tare, gândurile
lor cinstite. Munca lor simplă, dar binecu-
vântată, fiindcă isvora din adâncul inimilor
bune, se poate vedea și astăzi.

Acest mic locaș de liniște și rugăciune,
cu toată simplitatea lui, pentru mine este
un juvaer, căci el e semnul biruinții no-
stre, el ne leagă de trecut și este totodată
cea dintâi licărire a artei naționale. Pe că-
rărua ce duce la bisericuța aceasta, așe-
zată cu grijă la loc înalt și curat, departe
de patimile omenești, s'au înșirat, în toată
bună vremea, lungi generații de credin-
cioși, ca să asculte din gura preotului, îm-
bătrânit la altarul Domnului, slujba mân-
tuitoare.

În zilele de sărbătoare, în zilele mari,
pridvorul și toată pajiștea din fața biseri-
cuții era plină de norod, pe care bisericuța
nu-l mai încăpea.

Slujba românească, plină de misti-

cism, îi făcea un suflet, învățându-i să tră-
iască cu toții în cinste și iubire frățească.

Bisericeța aceasta veacuri de-arân-
dul a stat de veghe, păstrând comoara su-
fletului nostru, contra tuturor volnicilor.
Ea este cetatea noastră, în care cu toate me-
șteșugurile străinilor, n'a putut pătrunde
nimeni. Ostașii acestei cetăți, — care n'are
întărituri văzute, — în mâna cărora se află
taina apărării noastre, sânt slujitorii altaru-
lui. Acestor smeriți mucenici ai credinței
cari, cu toată sărăcia lor proverbială, nu
s'au lăsat amăgiți, ci s'au luptat și au apărat
cu tărie dărză sanctuarul neamului, datori
suntem să le ridicăm în suflet altarul re-
cunoștinței.

Ca bisericuța noastră mai sunt multe
încă; dar numărul lor scade, pe zi ce merge,
luându-le locul bisericile mari, frumoase,
ridicate cu *bani* mulți spre *fala* satului.

Cu ele se pierd scumpe monumente
istorice și se îngroapă obiceiuri bune, —
și e pagubă; căci câtă vreme vor fi *suflete*
credincioase, atâta timp vom păstra como-
rile sufletului nostru, pe cari trebuie să le
prețuim mai mult decât, «aur e în lume,
cât poartă curcubeul».

Const. Iencică.

de ziua numelui și de anul nou. Părintele arhimandrit în cuvinte potrivite împrejurărilor grele, între cari ne aflăm, asigurând pe Excelența Sa de devotamentul fiilor săi sufletești, îi dorește din adâncul sufletului tărie trupească și sufletească pentru a putea lucra din toate puterile pentru înaintarea și întărirea bisericii și neamului astăzi amenințat de atâtea primejdii.

După viile aclamări de «*să trăiască!*» ale celor prezenți Excelența Sa răspunde vădit pătruns zicând, că doririle de bine în vremuri grele, în vremuri de primejdie ne mângăie și ne întăresc inima. Avem datorie sfântă ca dragostea față de biserică și așezămintele ei să ni-o dovedim prin fapte grăitoare de sine. Și mai ales astăzi, când asupra neamului și bisericii se adună, mânați de un duh potrivnic, norii îndoielilor față cu credința și dragostea noastră nepilduită de patrie și tron, credință și dragoste dovedite prin nenumărate jertfe de tot felul. Datoria noastră a tuturor e să ne unim munca și voința pentru a împrăști norii aceștia cu apăsare de plumb, stăruind cu toată energia să asigurăm un viitor mai fericit, mai bun, mai luminos pe seama neamului, a bisericii și a așezămintelor ei de cultură. Atunci și fericirea noastră individuală e asigurată! Vorbele Excelenței Sale au fost primite cu vii aclamări.

Fiind cu considerare la dureroasa împrejurare, că I. P. C. Sa, arhimandritul-vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu e morbos, membrii consistorului și seminarului «Andreian» anul acesta nu s'au prezentat la locuința dănsului, pentru a nu-i agrava starea de suferință.

După aceasta membrii așezămintelor noastre bisericesti și culturale s'au transpus la locuința I. P. C. Sale, arhimandritului Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, unde asesorul consistorial Mateiu Voileanu talmăcește urările de bine ale celor prezenți. Părintele arhimandrit mulțumește făgăduind că va munci, ca și până acum, pentru înălțarea și binele bisericii și al neamului.

Agricultorii și reforma electorală

Egalitate. — Muncitorul fabricilor și sătenii. Femeile. — Nesocotire.

Organul oficial al federației agricultorilor ungari constată, că proiectul legii dreptului electoral, înaintat camerei ungare, nu se întemeiază pe principiul egalității; deoarece proiectul acesta consideră agricultura ca ocupațiune de a doua mână.

Lucrătorul din fabrică are drept de vot și fără să plătească dare; agricultorul însă poate să voteze, numai dacă plătește dare directă de cel puțin 10 coroane.

Felul cum se face votarea nedreptățește poporația plugărească; căci numai orașenii se vor bucura de favoarea votării secrete, iar locuitorii satelor nu. Satele au să fie lăsate și mai departe sub înrăurirea și presiunea oficială sau de altă natură. Cetățenii orașelor și muncitorii fabricilor pot să voteze în orașul unde locuiesc, iar masele de săteni vor fi necesitate să meargă în alte comune pentru a-și exercita același drept constituțional. În urma acestei deosebiri se poate întâmpla, ca o parte dintre agricultorii să nu-și dea voturile; în vreme ce alegătorii orașeni, radicali și internaționali, pot să voteze cu toții, căci nu trebuie să călătorească în comune, ci își dau votul comod în orașul lor.

Acordarea dreptului electoral pe seama femeilor se face iarăși pe socoteala poporului sătean și a plugărimii. Admitem bucuroși la urnă mama de familie, care a dăruit statului șase sau șapte copii; ne învoim cu plăcere să se dea drept de vot mamei, care

se îngrijește de creșterea copiilor unui erou căzut în război; dar ni se pare cu neputință, ca vreo câteva femei orașene, care se îndeletnicesc cu activitatea de membre în anumite reuniuni, să aibă dreptul de vot; iar mame venerabile și femei casnice, care contribuie cu munca lor la câștigarea pâinii zilnice, să fie nesocotite și date la o parte, când este vorba de drept electoral pe seama femeilor.

Ucraina și Finlanda

Republice nouă în Europa. — Teritoriile ce le aparțin. — Autonomie națională. — Renaștere.

Republica Ucraina a fost proclamată, prin profesorul Hrușevski, în 20 Noemvrie 1917, într-una din ședințele consiliului așa numit: *rada mică*.

Aparțin la noua republică guvernamentele următoare din Rusia: Chiev, Podolia, Volhinia, Cernigov, Poltava, Corilov, Iecaterinoslav, Cherson și Tauria, cu excepția Crimeii. Granițele sale definitive se vor stabili mai târziu «pe temeiul voinței popoarelor organizate».

Pe teritoriul republicii Ucraina încețază orice proprietate de pământ particulară, mănăstirească, biserică sau de curte, afară de pământurile care sânt lucrute de proprietarii lor. De aici încolo orice pământ este al poporului muncitor, fără nici o despăgubire a proprietarilor de până acum.

Deodată cu proclamarea republicii s'a introdus lucrul de *opt ore* pe zi pentru muncitori și controlul de stat asupra recoltei, pe lângă colaborarea muncitorimii.

Pe seama naționalităților din Ucraina, (rușii mari, polonii, evreii) se prevede autonomie națională.

Organizația definitivă se va face în adunarea constituantă, pentru care se încep alegerile acum în 9 Ianuarie 1918. În acest scop Ucraina s'a împărțit în zece cercuri electorale, cari aleg 9—45 deputați. Constituanta se va alcătui din 300 de membri și se va întruni pe la sfârșitul lui Ianuarie.

Puterea executivă și legislativă în Ucraina o exercită deocamdată *rada centrală și secretariatul suprem* ucrainean. —

Finlanda, ca republică, este recunoscută din partea guvernului rusec.

Stat finlandez, organizat și neatârnat, până acum n'a existat în istorie. Cinci veacuri și jumătate Finlanda fusese provincie suedeză, când în 1809 a fost cucerită de țarul Alexandru I.

Sub domnia rusească Finlanda s'a bucurat de-o largă autonomie. De Rusia era legată mai mult prin uniune personală. În timpul din urmă trebuia să dea și o armată de șase mii de oameni, cari însă nu puteau fi duși afară de hotarele Finlandei. Țara își avea teritoriul vamal deosebit.

Sub stăpânirea aceasta, de câteva decenii, a urmat renașterea limbii finlandeze și deșteptarea conștiinței naționale la poporul din Finlanda. Când Rusia ocupase țara aceasta, limba oficială, limba clasei culte și a literaturii, era limba suedeză. Cătră mijlocul veacului trecut s'a pornit în Finlanda cultul amintirilor de poezie populară finlandeză medievală. Scriitorii vestiți finlandezi din veacul XIX, Franzen și Luneberg, scriau încă tot în limba suedeză. Renașterea națională în istoria literaturii finlandeze se socotește dela anul 1809, adică dela anul ocupației rusești. În 1883 s'a ridicat la rangul de limbă oficială limba finlandeză pe lângă cea suedeză. Desvoltarea literară a fost mult sprijinită de libertatea presei.

Astfel Finlanda, în cursul de șapte sau opt decenii, s'a desvoltat în liniște atât pe teren economic, cât și cultural, sub scutul împărăției rusești.

Curentul panslav însă a pus sfârșit acestor stări înfloritoare. Aderenții ideii panslave au hotărât, ca naționalitățile din Rusia să fie rusificate cu sila.

Țarul Nicolae II. a despoiat parlamentul finlandez de drepturile unui corp legiuitor. Duma rusească, înainte cu șapte ani, stabilise prin lege afacerile comune ale Finlandei și ale Rusiei, în așa fel că provincia finlandeză de fapt se contopise cu imperiul rusec. Parlamentul și-l păstrase, dar aproape fără nici un drept.

În sfârșit adunarea deputaților finlandezi, cu provocare la principiile desfășurate de revoluția rusească, a proclamat independența deplină a Finlandei în formă de republică.

Dacă Consiliul comisarilor poporului rusec a recunoscut noua republică, se crede că celelalte state nu vor întârzia mult să recunoască și ele independența Finlandei.

Situația politică.

Actualul guvern venise la vremea sa cu promisiunea în proșap, că va înfăptui votul universal și secret. După 6 luni de zile a prezentat un proiect de lege, care nu-i nici universal, nici secret și nici chemat să instăpânească democrația.

Prezentarea noului proiect de vot cetluit de ministrul blocului V. Vázsonyi a avut o influință rodnică asupra partidelor dela putere. A scos anume la suprafața probleme vechi și nouă: înfăptuirea *vamei, armatei și băncii naționale maghiare* precum și înființarea unui nou partid de guvernare cu program specific.

Nouăle probleme au însă atribuția să urzească cearta între partide și să deștepte îngrijorări în cercurile conducătoare din Viena față de străduințele actualului guvern. Și cercurile vieneze fac în urmare mari eforturi pentru a încurca itele și a săpa și surpa guvernul neocoalitionist.

Ziarele din capitală și din Austria vorbesc de o apropiată crasă de cabinet.

Intrunirea din nou a camerei e fixată pe 16 Ianuarie. În ședința aceasta se vor alege 48 membri ai comisiei speciale, care va avea chemarea să studieze proiectul lui Vázsonyi despre reforma electorală.

Cronica bisericească.

Conventul bisericii protestante din Ungaria a decis cu referire la proiectul ministrului Apponyi despre punerea în lucrare a articolului de lege XX din 1848 să ceară dela corpurile legiuitoare și dela guvernul țării ca

a) înființarea autonomiei bisericii catolice și asigurarea ajutoarelor materiale pe seama bisericilor amintite în proiecte să se facă prin o singură lege;

b) fondul de 200 milioane destinat bisericii protestante să se compună jumătate din bani, hârtii de valoare și jumătate din realități;

c) dotațiunea preoților să se sistematizeze din nou;

d) fiindcă biserica catolică va primi în cadrele autonomiei și administrarea fondului religios de stat, biserica protestantă să primească asemenea în administrare proprie toate ajutoarele primite din visteria statului;

e) să se acorde subvenții de stat ca întregire la salariile învățătoresți și profesore, fără ca împrejurarea aceasta să formeze temei de drept ca guvernul să se îngereze cu privire la instituirea și numirea profesorilor și învățătorilor;

f) tuturor comunităților bisericesti cari din lipsa mijloacelor materiale au fost nevoite să predeie școala statului, să li se dea din nou posibilitatea de-a-și recâștiga școala;

g) respectând principiul egalității statul să înființeze și susțină o facultate de teologie protestantă;

h) să se sistematizeze o secție în ministeriul cultelor și instrucției publice pentru rezolvirea chestiunilor aparținătoare bisecii protestante.

Pastoralele arhierilor noștri

Potrivit vechiului și bunului obicei arhierii noștri s'au pogorât și în anul acesta, din prilejul sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului, cu temeiul sfaturilor și povețelor în mijlocul credincioșilor lor.

Pastoralele acestea sânt tot atâtea mărturii ale vremilor cari le străbatem. Ele nu cuprind în sine numai îndemn de învățătură, de întărire sufletească și teme de mângăere și de nădejdi nouă, ci sintetizează tot-odată și credințele, doririle și așteptările sufletelor noastre.

Din aceste motive de îndemn ținem să reproducem părțile alese din pastoralele P. S. Lor I. I. Papp dela Arad și Dr. Miron E. Cristea dela Caransebeș.

I.

Din pastorala de Crăciun a P. S. Sale părintelui Episcop dela Arad Ioan I. Papp:

Sunt cu adevărat grele și adânc simțite urmările acestui război, dar și mai grea și mai simțită este acum neliniștea și îngrijirea de viitorul nostru apropiat și îndepărtat, prin pânzele căruia încă n'a putut străbate mîntea omenească, și ar fi și ză-

darnică ori ce încercare de acest soi, pentru că, precum ne spune sfânta scriptură, «nu este dat omului să știe anii și timpurile, cari Tatăl le-a pus într-o sa putere.»)

Deși astfel nu putem străbate prin pânza viitorului, și așa nici nu putem prevedea sfârșitul și urmările sfârșitului acestui război înfricoșat, dar după ce am văzut și ne am convins, că pe lângă alte jertfe de tot soiul, armata a reclamat pentru trebuințele sale și clopotele dela biserici, ceace prevede îndelungarea războiului, neliniștea și îngrijirea noastră își are temeiul în faptul cunoscut, că adică, că cât se îndelungă acest război mai mult, cu atâtea reclame pentru sine mai multe jertfe de tot soiul. Cu cât se îndelungă mai mult acest război, cu cât mai mulți mititei nevinovați se lipsesc de căldura brațelor tatălui lor, cu atât mai multe case se lipsesc de statul și conducerea bărbaților ca și capi de familie, cu atât mai multe surori și frați mai mici se lipsesc de dragostea fraților lor mai mari, și cu atât mai mulți moșnegi — cu pletele argintii și cu umerii gârboviți de povara anilor — se lipsesc de sprijinul și ajutorul fiilor lor....

Ori cât de lungă ar fi această ispită, să nu pierdem nădejdea noastră, ci să ne întărim tot mai tare credința în cuvântul scripturii, care așa ne zice: Credincios este Dumnezeu, carele nu va lăsa să vă ispitifiți mai mult, decât ce puteți, ci împreună cu ispita se va face și sfârșitul, ca să o puteți voi suferi.)

Să nu pierdem nădejdea într-o îndreptarea lucrurilor spre bine, și astfel să nu cădem cu duhul, ci să ne punem tot mai tare credința în Dumnezeu, pentru că sfânta noastră biserică așa ne învață: «De veți avea credința ca grăunțul de muștar, veți zice muntelui acestuia, (a amărăciunii noastre de acum) treci de aici, și va trece.»)

Să nu pierdem deci nădejdea de bine, ci să ne întărim tot mai tare credința în Dumnezeu, că «la Domnul este milă și multă mântuire la el» și precum a mântuit pre Israil și pre fiii lui de perire, ne va mântui și pre noi de amărăciunea și durerea, de neliniștea și îngrijirea, de care suntem cuprinși.

«Să ne apropiem dar cu nădejde la scaunul darului lui Dumnezeu, ca să luăm milă și să aflăm dar spre ajutor, la vreme de lipsă.»)

Și acum, cu ce altă ne-am putea mângăia mai bine în durerile noastre de tot soiul, decât să ne punem în vedere adevărul scripturii, că «în foc se lămurește aurul, iar oamenii în cuptorul năcazului») în care cuptor s'a lămurit acum și neamul nostru, dovedindu-se și acum, de ceace a fost în tot trecutul său: popor pururea credincios înaltului tron și străbunei noastre patrii ungare, și ca atare nu numai că a suportat focul năcazului, ci prin credința neclătită și prin eroismul neîntrecut al fiilor săi, și-a câștigat un nume, care este preste tot numele.

Fiii neamului nostru au dat astfel de probe de purtare și viață, încât corespunde pe deplin învățăturii din cartea sobornicească a lui Petru, care așa sună: «Viața voastră să fie bună între oameni, că ceia ce vă clevețesc pre voi, ca și pre niște făcători de rele, văzând lucrurile voastre bune, să mărească pre Dumnezeii în ziua cercetării.»)

II.

Din pastorala de Crăciun a P. S. Sale părintelui Episcop dela Caransebeș Dr. Miron E. Cristea:

Iară — cât ne privește pe noi și țara noastră — se mai cere, ca să se facă înțelegere nu numai între țări, ci — după cuvântul Psalmistului: «Pace trebuie să fie și în lăuntrul zidurilor tale și noroc în casele tale» (Psalm 121—7), adică să se asigure pentru fiecare popor dreptul: a-și desvolta liber și nelimpedecat naționalitatea sa, dându-i-se sprijin puternic întru promovarea intereselor sale, spre binele său și al țării întregi și comune.

Aceasta trebuie s'o pretindem sus și tare și noi, căci fiii poporului român și în deosebi credincioșii eparhii noastre au fost viteji între cei mai viteji soldați ai monarhiei; și sute de mii dintre români au sângerat pentru tron și patrie, nu ca să fie restrinși în libertate și în drepturile lor, nu ca să fie împedecați a-și câștiga și ei o părtică din pământul, pe care cu viața lor și ei l-au apărut, sau să fie chiar desmoșteniți de avutul lor, ci ca drepturile și libertatea să li se lărgească, și să devie stăpâni liberi pe avutul lor atât material, cât și sufletec. Mai mult, decât

¹ Fapt. ap c. 1, v. 7

² I. Cor. 10. v. 13.

³ Mat. 17 v. 20.

⁴ Evrei 4. v. 16.

⁵ Sirah 2 v. 5.

⁶ I Petru c. 2. v. 11.

cu însăși jertfa vieții — nu știu — cum am putea dovedi loialitatea și credința noastră față de patrie! Toate câte le cerem, dorim să fie și spre înflorirea patriei.

În acest înțeles trebuie să aștepte fiecare bun creștin mult dorita pace. Și — întru cât fiilor bisericii noastre, poporului nostru, nu i s'ar face parte nici de astădată de dreptatea, pe care de veacuri o nădăjduiește, — să se mângăie cu cuvintele Psalmistului, unde zice: «Când mă umilești, mă îndreptezi și certarea ta aceasta mă va învăța» (Ps. XVII—36).

În urmare să se silească din toate puterile a-și îndrepta toate scăderile, greșelile, păcatele și patimele, ce le avem atât ca singuratici, cât și ca popor, întocmindu-și traiul, viața și faptele după poruncile și învățăturile Celui-Ce-S'a-Născut și pe care Tatăl l-a trimis în lume, ca să-l ascultăm.

În deosebi este o cerință de existență pentru noi, să înceteze barem pe viitor împărechierile, desbinările, dușmăniile, ura, invidia, pisma și zăvistia, cari și în trecut au cauzat nenorocirile venite pe capul nostru. Să ne închiegăm rândurile, conduși de gândul de-a supune interesele noastre personale interesului celui mare obștesc, și de a ne îngriji nu numai de trebușoarele proprii, ci și de cauza mare a poporului și a așezămintelor lui și de tot ce-i poate asigura un viitor mai bun.

Și atunci — îndreptați, întăriți, sporțiți la număr și putere, — ne vom face mai vrednici de ajutorul lui Dumnezeu, pus în vedere celor ce se tem de el prin cuvintele Psalmistului unde zice, că «Celor drepti trebuie să le răsără iarăș lumina» (Ps. 96—11).

† Protopopul Ioan Bercan

Ziua de 21 Decembrie 1917 a fost pentru cercul protopopesco Cohalm o zi de mare jale. Atunci s'a înmormântat o nouă jertfă a războiului de azi, vrednicul protopop Ioan Bercan.

Vestea morții sale s'a lătit ca fulgerul în tot cercul protopopesco, producând o întristare ce nu se poate descrie. Clopotele tuturor bisericilor din tract plângeau duios pe acela care fusese mângăierea noastră. Cosciugul transportat din spitalul din Sibiu, — unde își dăduse nobilul suflet protopopul Ioan Bercan, — a fost adus la Cohalm în 20 Decembrie 1917, unde în biserica gr.-or. rom. era gătit catafalcul. Pe drumul dela gară până la biserică îl petreceau privirile înduioșătoare ale celor pe cari ieri alaltăieri îi mângăiasse, privirile «năcăjiților» cari suspinau adânc pentru lovitura suferită. În biserică cununii de

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 13 Ianuarie. (Of.) Frontul răsăritean: Armistițiu.

Frontul italian: Pe ambele laturi dela Brenta s'a întezit focul de artilerie din timp în timp.

Budapesta, 14 Ianuarie. (Of.) Nu s'a petrecut nici un eveniment de importanță.

Budapesta, 15 Ianuarie. (Of.) între Brenta și Monte Pertica, italienii după o pregătire de foc puternic și neîntrerupt au pornit la atac de infanterie. Dușmanul după lupte de aproape și foarte vehemente, a izbutit să pătrundă pe unele puncte în șanțurile noastre; dar prin contraatac l-am scos de-acolo. Liniile de luptă, pe întreg teritoriul de atac, se află în posesiunea noastră. Dușmanul a suferit grele pierderi. La cursul de jos al Piavei, lângă Bressanin, am oprit repede o înaintare dușmană.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 13 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul vestic: Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht: La ost și vest de Armentieres, precum și în partea dela Lens s'a desfășurat în cursul zilei o vie activitate engleză de artilerie, care în mod trecător, s'a redeșteptat și în alte sectoare.

Grupul de armate al principelui moștenitor german: Pe multe locuri din front activitate de tunuri. Detașamente mai tari franceze, care au înaintat spre recunoaștere la nord de Reims în Champagne și la nordost de Avoucourt, au fost respinse în

brad și flori erau așezate pe cosciugul răposatului.

La 10 ore s'a început serviciul divin, condus de trimisul consistorial, părintele asesor consistorial Lazar Triteanu, asistat de 8 preoți din tract. Biserica era arhiplină de public. Am remarcat pe reprezentanții bisericilor din oraș, ai oficiilor administrative, ai judecătorei, și alți numeroși fruntași din oraș și jur.

La cetirea icoaselor prescrise pentru îngropăciunea preoților plânsul a cuprins pe mulți ascultători, apoi o adâncă tăcere domnea în biserică. Numai glasul lui și pătrunzător al părintelui asesor răsuna lin și dureros, urmat de suspinele tuturor. În numele P. V. Consistor își ia rămas bun dela dânsul părintele asesor Triteanu, care a arătat meritele multe ce și le-a câștigat vrednicul protopop Bercan pe terenul vieții bisericesti, școlare, fundaționale și sociale. A arătat în expunere frumoasă, că: nu a fost moment mai însemnat în viața unei parohii la care protopopul Bercan să nu fi luat parte, indemnând pentru înfăptuirea lucrurilor bune și folositoare, de fundațiuni însemnate, înfăptuirea băncii «Economia», al cărei director executiv era, ridicarea poporului nostru la o treaptă mai înaltă morală, culturală și economică. Vorbirea a făcut o profundă întipărire asupra tuturor.

Predică a rostit și preotul I. Blaga din Jibert, luându-și rămas bun în numele familiei, a preoției, a învățătorimii, și a comunelor bisericesti din tract. Pe toți i-a înduioșat ultimul rămas bun dela bătrânul său tată, preot văduv, și plânsul celor 3 orfani, rămași mici și fără mamă.

Sfârșindu-se predicile, cortegiul funebral se pune în mișcare spre cimitirul gr.-or. român. Cerul era acoperit cu nori, din cari se lăsa o ninsoare deasă, parcă și natura ar fi jălit pe omul care a muncit numai pentru ridicarea și fericirea celor mulți și fără sprijin. Străzile pe unde înainta conductul funebral erau pline de lume, un cor improvizat din preoți, învățători și cantori intona marșul funebral. În cimitir, lângă iubita-i soție, a fost așezat spre vecinică odihnă între suspinele tuturor, părintele năcăjiților, cum era numit protopopul Ioan Bercan. În mormântarea vrednică ce i s'a făcut a fost adevăratul tribut de recunoștință a poporului nostru, care și-a îndeplinit întocmai prescrierile scripturii: «Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul adevărului».

Va odihni acum cel ce nu și-a putut odihni în viață sufletul de munca săvârșită în slujba celor pe cari i-a păstorit.

Amintirea protopopului Ioan Bercan să fie vecinică între noi

D. B.

luptă de aproape. Spre sud de Ornes o întreprindere de-a noastră a dat ca rezultat câțiva prizonieri.

Grupul de armate al principelui Albrecht de Württemberg: Pe înălțimile răsăritene ale Meusei în Voghesii de mijloc activitate mai mare artileristică.

În numeroase lupte aeriene au fost nimicite ieri șase aeroplane și trei baloane captivate dușmane.

Frontul răsăritean: Nimic nou.

La frontul macedonean și italian: situație neschimbată.

Berlin, 14 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul vestic. Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht: În cursul zilei focul s'a mărginit mai mult la nepăciuirea dușmanului. Spre seară, în unele sectoare, cu deosebire pe ambele laturi dela Lens, focul a crescut. Detașamente de recunoaștere spre sudvest de Armentieres și la nord de Vacquerie au pătruns în șanțurile engleze și au făcut prizonieri.

Grupul de armate al principelui moștenitor german și al principelui Albrecht de Württemberg: Afară de lupte de recunoaștere succese de ambele laturi dela Jouvincourt și pe malul sudic al Meusei, ziua a trecut fără întâmplări deosebite.

Frontul răsăritean: Nimic nou.

Frontul macedonean: Spre vest de lacul Ohrida, la Dobropolie și la sudvest de lacul Doiran, activitate de artilerie.

Frontul italian: Situație neschimbată.

Ludendorff.

Tratatul de pace dela Brest-Litovsc

Delegația din Ucraina. — Păreri deosebite. — Sfătuiri în Berlin. — Militarii și diplomații.

La începutul ședinței plenare din 12 Ianuarie, președintele contele Czernin, în numele delegațiilor celor patru puteri aliate, a declarat că recunoaște delegația din Ucraina ca neatârnată și ca reprezentantă a republicii populare independente din Ucraina. Troțki asemenea a recunoscut dreptul acestei delegații de a participa ca neatârnată la tratativele de pace.

Budapesta, 14 Ian. Biroul de corespondență anunță din Brest-Litovsc: În mersul tratativelor de pace s'a desfășurat o mare discuție între secretarul de stat Kühlmann și Czernin de-o parte, și între Troțki de altă parte. Kühlmann susține, că provinciile și popoarele deslipite de Rusia sânt acum îndreptățite să ajungă la învoială și să-și rectifice hotarele. Delegatul rus, Troțki, este dimpotrivă de părerea, că popoarele acestea deși pot să-și manifesteze voința de a rămânea la Rusia sau a se desface de ea, însă adunările provinciale de acum nu sânt competente să hotărască, deoarece ele reprezintă numai o clasă privilegiată; hotărârea asupra sorții țării să se aducă prin votarea obștească. După aceasta s'a ivit deosebire de vederi și în chestiunea demobilizării. Germanii cer, ca

evacuarea să se facă numai după pace, când armata rusească este deplin demobilizată. Din contră, delegatul rus, Troțki, cere ca evacuarea să se înfăptuiască în proporție cu demobilizarea. Generalul Hofmann respinge, după aceasta, dorința rușilor, ca germanii să se retragă din teritoriile ocupate și astfel să se facă votarea. S'a decis în urmă, ca delegații puterilor centrale, înainte de a face declarațiuni nouă, să discute situația.

Între reprezentanții diplomați și germani de o parte, și între Hindenburg și Ludendorff de altă parte, s'a produs un conflict în ceea ce privește rectificarea graniței germane din punct de vedere militar, care cere asigurarea frontierei de ost a Germaniei prin întinderea hotarului până la Niemen și Narev.

După «Lokalanzeiger», se țin sfătuiri importante în Berlin. Împăratul Wilhelm a primit în audiență pe principele moștenitor german, pe cancelarul imperial, pe subsecretarul de stat von dem Bussche, pe Hindenburg și pe Ludendorff. Se anunță, că punctul de vedere militar a ieșit biruitor asupra celui diplomatic.

Înștiințare

Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul Nagyszeben, în temeiul ordonanței 4790/1917 M. E., face atenție și pe calea aceastăpe toți acei patroni industriași și de comerț, și de alte profesii înșirate în lege, cari sânt îndatorați conform articolului de lege XIX din 1907 să-și asigureze pentru cazuri de boală și nenorocire pe angajații lor, că fără considerare la împrejurarea anunțării la Cassa a acestor angajați, să nu neglijeze a anunța de nou, cu blanchete date anume de Cassa, și în timp de 8 zile dela provocarea ce li se va trimite pentru anunțarea tuturor angajaților obligați a fi introduși în aceste blanchete.

Cassa pune la dispoziție în mod gratuit blanchetele amintite.

Au să fie anunțați:

a) Lucrători, calfe, ucenici, servitori și servitoare, fără privire la mărimea sâmbriei lor;

b) Cei angajați în aceste profesii: funcționari, conducători, calfe de negustori, și în general angajații cu leafă lunară sau anuală, sânt obligați la asigurare numai în cazul, când plata lor anuală nu trece peste 4800 coroane, sau nu trece peste 16 coroane pe zi.

Se pot asigura de bună voie: persoanele arătate sub punctul b), dacă plata lor nu este mai mare de 6000 coroane pe an, sau 20 cor. pe zi, și dacă de altfel nu sânt îndatorate să se asigure. Asemenea și persoanele amintite în §. 7 al art. de lege XIX din 1907.

Nagyszeben, la 10 Ianuarie 1918.

CASSA DE ASIGURARE a muncitorilor din cercul Nagyszeben.

Cărți și reviste

Colindă de Emanoil Suci, învățător. Editura autorului. Tip. Arhidiecezană în Sibiu, 1917. Prețul 20 fileri. De vânzare în toate librăriile românești dela noi.

NOUȚĂȚI

In urma sfintei sărbători de Sâmbătă, a Botesului Domnului, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru nu apare până Marți, în 9/23 Ianuarie 1918.

Cătră cititori. Ziarul Telegraful Român intră, cu numărul de astăzi, în anul al 66-lea de existență.

Greutățile împreunate cu procurarea hârtiei și cu urcarea plății muncitorilor, au îndemnat toate gazetele să scumpească, mai mult sau mai puțin, prețul de abonament.

O cumpătată urcare a abonamentului s'a făcut și la foaia Telegraful Român.

În schimb, una din năzuințele de căpetenie a ziarului nostru va fi de a da în mâna cititorilor o lectură în formă îngrijită, și din ce în ce mai bună și mai instructivă.

Pe lângă apărarea intereselor bisericii și ale neamului, în conformitate cu programul statorit de întemeitorul acestui organ, vom căuta să aducem știri și informațiuni obiective și de interes, înconjurând cuvintele de ură și de jăluiri neîndreptățite.

Cerem, în temeiul acesta, și pe mai departe binevoitorul sprijin al publicului cititor din orașele și satele noastre. Redacția.

Nou comandant militar. Excelența Sa, generalul de infanterie Teodor de Hordt, noul comandant militar al Sibiului, a sosit Duminecă în orașul nostru pentru a-și ocupa postul. Generalul Hordt se află în companie dela începutul războiului. În timpul din urmă a comandat un grup de armată cu prilejul înaintării spre Friaul și Veneția. În Noemvrie 1917 a fost distins din partea Monarhului cu ordinul Leopold clasa I. cu decorația de război și săbii.

Distincție. Majestatea Sa a conferit colonelului comandant interimar al unui regiment de husari honvezești, contelui Ștefan Tisza, pentru jinită bravuroasă și servicii excelente în fața dușmanului, crucea pentru merite militare clasa a treia cu decorație de război și săbii.

Lista viriliștilor din comitatul nostru pe anul 1918 conține numele următorilor români, cu suma dării (șocotită simplu sau dublu) ce o plătesc: Ioan St. Herția, negustor în Săliște (2277 cor.); Dr. Octavian Russu, avocat în Sibiu (1477 cor.); Dimitrie St. Herția, negustor în Săliște (1179 cor.); Dr. Vasile Preda, particular în Sibiu (1090); Samuil Gangolea, fabricant de cărămizi (1066); Dr. Ilie Beu, medic în Sibiu (993); Alexandru Lebu, particular în Sibiu (957); Dimitrie Popovici, proprietar în Sibiu (884); Ilie Piso, preot în Tălmăcel

(872): Dr. Ioan Elekes, medic în Sebeșul săsesc (871); George Imbăruș, inginer în Sibiu (784); Marcu Jantea, profesor în Sibiu (708).

Pentru fondul ziariștilor. Din prilegiul căsătoriei sale cu doamna *Sabina Zorca* din Vlădeni, dl *Ioan Truța*, administrator parohial în Râșnov, a dăruit fondului ziariștilor, ca rescumpărare a anunțurilor de cununie, suma de Cor. 20. Epitropia fundațiunii îi exprimă sincere mulțumiri.

Moartea unui episcop. Biserica reformată din Ardeal este în doliu: Episcopul său, Béla *Kenessey*, a încetat din viață, în etate de 59 de ani și în al zecelea an al episcopiei sale. În mormântarea i s'a făcut Sămbătă, în 12 Ian., în Cluj. Prin moartea sa biserica reformată ardeleană pierde pe unul dintre bărbații săi cei mai valoroși.

Concert. Sămbătă, în 19 Ianuarie n., se ține la *Unicum*, în Sibiu, un concert al orchestrei militare în scop umanitar. Amănunte se pot citi pe afișe.

Post de primar. Pentru postul vacant de primar al Sibiului se publică concurs cu termenul de 26 Ianuarie 1918, la 12 ore din zi. Pețițiile la acest post, — împreună cu salariu de 6400 cor., bani de cvartir 1600 cor., adaos de 2000 cor. și adaosul după anii de serviciu, conform regulamentului, — se înaintează către vicecomitele comitatului nostru.

Abonament urcat la poruncă. Guvernul din Italia, unde asemenea se simte lipsa de hârtie, a dat o ordonanță prin care se statorcesc prețurile *minimale* pentru ziare și se micșorează numărul paginilor la toate gazetele. Incepând cu anul nou 1918, conform ordonanței ministeriale, nici un ziar nu poate să fie vândut *mai ieftin de 10 bani* (în vreme de pace prețul era de 5 bani); abonamentele trebuie urcate *cel puțin cu 10 lire* în comparație cu abonamentele din anul 1917. Extensiunea gazetelor cotidiene se reduce la *patru și la două* pagini.

Moartea lui Teodor Ludovic Kossuth. În Italia, la Milano, a încetat din viață, în etate de 73 de ani, fiul lui Ludovic Kossuth, *Teodor Ludovic Kossuth*, care a rămas credincios principiilor politice ale părintelui său și n'a primit invitarea ce i s'a făcut adeseori de a se înapoia în patria sa, în Ungaria.

Foaie din Rusia se vinde în Cracovia. Organul lui Lenin și Troțki, *Pravda* (Adevărul) se vinde astăzi pe străzile din Cracovia. Foaia, tipărită pe patru pagini, costă 20 de fileri.

Intrebuintarea paielor ca nutreț. Primim următoarele dela Comanda Stațiunii Militare i. și r. din loc: Ca să putem întâmpina cu izbândă lipsa de nutreț, va trebui să producem, pe lângă toate soiurile de surogate, și alte valori nouă de nutreț. *Paietele și produsele asemănătoare* se potrivesc în deosebi spre acest scop. Prin înlăturarea părților stricăcioase din materialele amintite, nutrețul acesta *«se curăță»*, și părțile nutritive dintr'însele se pot mistui. Prin aceasta am câștigat o însemnată cantitate de nutreț. Se invită prin urmare toți economii, industriași ș. a., cari pot să fie fărâșate de mai sus, să încerce «curățarea» aceasta; ear cu privire la ofertele lor, să ceară lămuriri mai de aproape la comanda pieței (*Platzkommando*), în Strada Măcelarilor Nr. 29, până în 20 Ianuarie n. 1918.

Mulțumită. *Ioan Furdui*, și soția sa *Rafila* născ. *Goia*, din Sohodol, au donat bisericii noastre din Sohodol: Octoiul mare, în preț de 50 cor. și Liturgierul, în preț de 20 cor. Pentru această faptă nobilă li se aduce și pe această cale cea mai caldă mulțumită. Bunul Dumnezeu să le răsplătească din mila Sa cea nemăsurată. Sohodol, 26 Decembrie 1917. *Dimitrie Goia*, paroh ort. rom.

Reducere. Ministrul de comerț a cerut dela vicecomiți să raporteze: Se ține pe teritoriul comitatului astfel de târguri, care nu au deosebită însemnată, sau care în loc de două și trei zile s'ar putea ține într'o singură zi? Pe baza rapoartelor se va face o reducere în numărul târgurilor.

Spre luare aminte. Poliția orașului nostru face atenție pe proprietarii de case sau pe îngrijitorii caselor, că vor fi pedepsiți cu amendă de 1-10 coroane, sau cu arest, dacă nu vor purta de grijă, ca zăpada de pe trotuarul casei lor să fie măturată în timp de două ore după în-

cetarea ninsorii; sau, în caz dacă ninsoarea durează mai mult, nu vor îngriji de măturatul zăpezii cel puțin de două ori pe zi: odată până la 11 ore înainte d'amezi, și odată până la 4 ore d. a. Dacă a nins noaptea, zăpada are să fie măturată până la 6 ore și jumătate demineasă. Când trotuarul este alunecos, trebuie presărat cu nisip, cenușă, sau cu ferestruitură.

Sfârmat de o granată. În pădurea «Tomorec» a comunei Chezdi-Mărtănuș (în comit. Treiscaune) a fost aflat țărânuș din Poiana sărată, Gheorghe *Băcescu*, mort, cu capul zdrobit. Părțile corpului erau grozav sfârticate. Carnea îi atârna în bucați de pe brațe, piept și picioare; pântecul îi era spart. S'a crezut întâi, că Băcescu va fi fost omorât de cineva; dar mai târziu s'a constatat, că o granată l'a sfârmat atât de înfiorător. Este probabil, că nenorocitul a găsit în pădure granata, și mesterind cu dânsa a explodat și l-a omorât.

În amintirea iubiților răposați. Cucernicul paroh emeritat, părintele *George Borzea* din Viștea de Jos, dăruiește în amintirea și întru veșnica odihnă a sufletului iubiților săi părinți de pie memorie *Vasile și Bucura*, 20 cor. la «Fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași». Pentru prinos aduce sincere mulțumiri: *Victor Tordășianu*, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiul.

Contribuiri. Au mai contribuit în scopul clădirii *sanatorului* de tuberculoși următorii: Oficiul protopretorial din Sibiu 12 cor. 70 fil.; Iosif Sax, 4 cor.; Reuniunea ardeleană de științe naturale, în memoria medicului general de stat major Dr. Iuliu Pildner de Steinburg 200 cor.; 1% contribuiri benevole 40 cor. 40 fil., în restimpul din 4 până în 10 Ian. 1918. Direcția Cassei de asigurare a muncitorilor din cercul sibiuan mulțumește călduros tuturor contribuitorilor. Oferte se primesc la Cassa de asigurare, în piața Zeughof, 5 și 6.

Numai «cetățeni». În Rusia, ca odată în Franța pe timpul marelui revoluții, s'au desființat toate titlurile și deosebirile de clasă. Toți rușii se numesc astăzi «cetățeni ai republicii rusești», fără alte calificative obișnuite în țările civilizate.

Teatru cinematograf. Joi și Vineri, în 17 și 18 Ianuarie, se reprezintă la *Apollo*, în Strada Schewis: *Omul pământului*, istorie romantică în 3 părți. Sămbătă și Duminică în 19 și 20 Ianuarie: *Fată de Iuda*, dramă în 5 acte, în primul rol cu Ema Tomsen. Suplimente de tablouri dela secția de filme a cartierului de piesă. — În 25 și 26 Ianuarie: film nou în rolul prim cu Henny Porten.

Jerfe de sărbători pentru fundațiunea ziariștilor

La apelul Epitropiei fundațiunii ziariștilor, adresat publicului român, în scopul rescumpărării obișnuitelor felicitări de sărbători, s'au făcut până la 31 Dec. v. 1917 următoarele contribuiri:

«Ajutorul», bancă, Șeica mare	Cor. 10
«Albina», bancă, Sibiu	30
Albu Romul, preot, Vinerea	10
Andressi, Dr. Alex., medic, Petrovoselo	10
«Arieșana», bancă, Turda	30
Bălan, Dr. Nic., prof., Sibiu	5
Beu, Dr. Ilie, medic, Sibiu	10
Borcia, Dr. Lucian, adv., Sibiu	10
Bosnyak Petru, proprietar, Petrovoselo	5
Broșu, Dr. Ioan, prof., Sibiu	4
Costea, Dr. Octav., secretar, Sibiu	10
Dan, Dr. Emil, adv., Sibiu	10
Dema Ioan, propr., Petrovoselo	5
Dragomir, Dr. Silviu, prof., Sibiu	5
Fărcaș, Dr. Iosif, medic, Sibiu	5
«Frăția», bancă, Agnita	5
Fruma, Dr. Ioan, avocat, Sibiu	10
Herția Const., director, Săliște	10
Herția Mărioara, funcț. de bancă, Săliște	4
Iuga Ioan, funcț. de bancă Săliște	2
Ivan Nicolae, asesor, Sibiu	10
Klein Elise, privatieră, Petrovoselo	2
Lăpădat Achim, propr., Petrovoselo	5
Lăpădatu, Ioan I., director, Sibiu	10
Lebu Alex., proprietar, Sibiu	10
«Lumina», bancă, Sibiu	20
Mihali, Dr. Teodor, deputat Dej	200
Mihu, Dr. Ioan, mare propr., Vinerea	25
Muntean Ioachim, prof. Agnita	5
Neaște Ioanichie, dir. de bancă, Petrovoselo	10

Nistor Ioan, dir. de bancă, Șeica mare	5
Păcățian Teodor, publicist, Sibiu	10
Petruțiu Nic., func. de bancă, Săliște	4
Piso, Dr. Eug., adv., Sibiu	5
Pod Iosif, proprietar, Petrovoselo	10
Popp Const., funcț. super., Sibiu	10
Popescu, Dr. Gh., adv., Turda	20
Precup Gavril, prof. Blaj	10
Proca, Dr. Gh., asesor, Sibiu	5
Pușcariu, Dr. Ilarion, arhim., Sibiu	20
Regman, Dr. Nic., referent școl., Sibiu	4
Roșca, Dr. Eus., arhim., Sibiu	10
Roșca Dum., cassar, Săliște	2
Russu, Dr. Octav., adv., Sibiu	10
Sirbu Aurel, funcț. de bancă, Săliște	4
Sora, Dr. Onisifor, adv., Săliște	6
«Steaua», bancă, Petrovoselo	10
Stroia, Dr. Ioan, protopop, Sibiu	5
Triteanu Lazar, asesor, Sibiu	5
Țințariu Gh., proprietar, Petrovoselo	10
Vățășan Ioan, șef contabil, Sibiu	5
Verzar Emil, procurist, Sibiu	5
Vesei Trifu, propr., Petrovoselo	5
Vulcu Dumitru, director, Sibiu	10

Anonim, Arad	1
Baba Ioan, funcț. de bancă, Arad	1
Călniceanu Aur., cont. cons., Arad	2
Chera Ioan, propr., Cermeiu	5
Ciora Ioan, ref. cons., Arad	5
Costa, Dr. Gh., cand. de preot, Sinteia	3
Crișan Dim., funcț. de bancă, Șiria	10
Deac Nic. inv., Hundorf	5
Holom Otilia, soție de adv., Ibașfalău	5
Huber Silviu, funcț. de bancă, Arad	2
Lazar Cornel, dir. de tipogr., Arad	5
Lazar Iacob, prof., Arad	3
Miclea, Dr. Sever, adv., Arad	5
Moldovan Iosif, dir. școlar, Arad	4
Moldovan Remus, funcț. de bancă, Arad	5
Muscan Dim., cassar cons., Arad	2
Német, Dr. Ioan, adv., Arad	10
Nichin Gh., funcț. la «Concordia», Arad	3
Nicolescu Petru, Ibașfalău	2
Papp Vas., adv., Arad	5
Papp Gh., funcț. de bancă, Arad	3
Peculea Sabina, soție de locot., Ibașfalău	4
Pintea Ioan, comerc., Arad	5
Pocan Stefan, preot, Copșa mare	4
Popovici Ioan, cassar de bancă, Arad	1
Raicu Sava, dir., «Victoria», Arad	25
Simu Gh., protop., Ibașfalău	5
Simu Lucreția, soție de prot., Ibașfalău	5
Simu Nica, Ibașfalău	5
Suciu, Dr. Ioan, adv., Boroșineu	5
Șioldea Elena, văd. de colonel, Ibașfalău	10
Tobias Octav, dirig. de bancă, Ibașfalău	10
Toma Lucian, cand. de preot, Cuvășdia	1
Vasilon Petru, funcț. de bancă, Arad	10
Achim Gheorghe, director, Seini	5
Arjoca Ioan, ospătar, Bocșamont	3
«Bocșana», bancă, Bocșamont	50
Ciobanu Ioan, preot, Ciglean, (Se-lagiu)	10
Comșa Al., funcț. de bancă, Mediaș	3
Crețiu, Dr. Ioan, șefcontabil, Sibiul	2

Crișan Iuliu, preot, Mediaș	2
Dolorean Aur., intrepr., Bocșamont	6
Gașpar Mih., protopop, Bocșamont	10
Gyurkó, Dr. Ladis., adv., Jibou	50
Mircea Romul, protop., Mediaș	3
Moldovan Ioan, protop., Mediaș	2
Oprea, Dr. Aur. adv., Bocșamont	10
Perian Ioachim, inv., Bocșamont	5
Popp Emeric, director, Jibou	10
Popovici Mih., cassar, Mediaș	2
Ristici Milan, farmacist, Bocșamont	2
Roman, Dr. Dion., adv., Mediaș	5
Roșescu Iuliu, funcț. de bancă, Sibiul	2
«Sătmăreana», bancă, Seini	10
Vlad, Dr. Aurel, adv., Orăștie	50
Vlaicu Vas., funcț. de bancă Sibiu	2

Cor. 1098

De vânzare
se află Costume puțin purtate; 2 jachete de catifea (plüsch), una neagră, alta cafenie, vatate; precum și câteva bluze, ghete și alte lucruri, în Sibiu, Piața mare Nr. 6, etajul II, la:
2-3 (292) **Fernengel.**

Lecții private.
Având practică de mulți ani în institute, predau lecții de limba germană, franceză și română.
D^{ra} Matilda Spech
2-2 (293) **Kleiner Ring Nr. 26, I.**

A apărut
în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,
în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul «Miluește-mă Dumnezeu», etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.
Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.
Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.
Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.
Este o carte de rugăciune foarte corectă și bună nu numai pentru trebuințele sufletului, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

Vânzare de lemne de foc.
Vând și furnizez prompt lemne de fag, calitatea primă, și producție proprie, în cantități mari și mici,
cu prețurile zilei.
Certificate de furnizare am la îndemână.
Prenotări se pot face în Sibiu la:
Kincs Samuné și **Lieblich Jenő**
Strada Turnschul Nr. 15. și Strada Gușterii Nr. 56.
Salamon Sámuel,
8-12 (270) producător și vânzător de lemne în Aranyosgyéres.